10 dalis, 14 skyrius

Rugpjūčio 7-23, 2009 *Šrila Indradjumna Svamis*

Ar šios mielos dienos kada nors sugrįš?

Po Vudstoko festivalio grįžome rengti programų Baltijos jūros pakrantėje. Buvome išsekę, bet pasiryžę užbaigti likusias septyniolika turo dienų. Gali būti askezių, tačiau pasitenkinimas dalijantis Krišnos sąmone su tūkstančiais žmonių nepalyginamai daugiau atsveria bet kokius nepatogumus.

Kai kitą rytą po mūsų sugrįžimo budau iš miego, Džajatamas das paskambino į mano mobilųjį.

- Ar pažadinau jus? – paklausė jis.

- Nieko tokio, - atsakiau stengdamasis grįžti į visišką sąmonę.

- Praeitą naktį man paskambino iš Nacionalinės policijos, - pasakė Džajatamas.

Tuoj pat atsisėdau ir galutinai išsigaivalojau. Būtent Nacionalinė policija praeitą mėnesį surengė reidą į mūsų bazę mokykloje ieškodama narkotikų.

- Kas dabar? – paklausiau.

Džajatamas nusijuokė.

- Nesijaudinkite, Šrila Gurudeva, - pasakė jis. – Jie nori mūsų pagalbos. Jie suėmė vyrą iš Nepalo, kuris nelegaliai įvažiavo į šalį norėdamas pardavinėti deimantus. Jis kalba hindi, ir jie klausia, ar negalėtų paprašyti vieno iš indų bhaktų vertėjauti. Jei tai pasieks teismo lygmenį, jie sumokės už vertimo darbą teisme.

- Nepaprasta, - pasakiau aš.

- Žinoma, sutinku, - pasakė Džajatamas, - ir jie labai dėkingi už mūsų pagalbą.

- Visada pasiruošę padėti, - atsakiau sukikendamas.

Oras buvo nuostabus, ir keli paskutiniai festivaliai pavyko puikiai. Tačiau per juos visus galvojau apie finalinį festivalį Kolobžege. Kažkokiu būdu Nandini dasi pavyko įtikinti miesto valdžią, ir jie sutiko duoti leidimą antrajam festivaliui prestižinėje pakrantės tako vietoje prie paplūdimio. Trijų dienų renginys rugpjūčio pabaigoje pasitaikė per paskutinįjį vasaros savaitgalį, prieš pat poilsiautojams išvykstant namo.

Kai Kolobžego paplūdimyje pradėjome harinamą, visi mums mojavo, o kai kurie žmonės džiaugsmingai sveikino. Pasisukau į Gaura Hari das.

- Beveik per gerai, kad būtų tiesa, - pasakiau. – Tai konservatyvus miestas, kuriame gyvena daug pagyvenusių žmonių. Rengdami čia festivalius visuomet susiduriame su kokios nors rūšies pasipriešinimu.

Kaip tik tuo metu viena iš mūsų merginų pribėgo prie manęs.

- Maharadža, - pasakė ji, - paskui harinamą seka trys moterys, jos skatina visus žmones išmesti mūsų kvietimus. Jos sako, kad esame pavojinga sekta.

- Nesijaudink, - pasakiau. – Žmonės nepriims jų rimtai.

- Tačiau jie priima, - pasakė mergina. – Pažvelkite.

Žvilgterėjęs į dešinę pastebėjau gerai apsirengusią moterį aistringai prašančią žmones sunaikinti kvietimus ir buvau sukrėstas, kai pamačiau, kad keletas žmonių suplėšė juos ir išmetė pavėjui.

Kitas bhaktas pribėgo prie manęs.

- Guru Maharadža, - pasakė ji, - kažkas tiesiog spjovė Bhagavati dasi į veidą. Ką mums daryti?

Bandžiau suvaldyti savo pyktį.

- Pakęskite tai, - atsakiau. – Nėra prasmės didinti įtampą su jais čia, viešame paplūdimyje. Jie

greitai liausis. Nelengva eiti per šią minią, kai pėdos liečia karštą smėlį. Aš tikrai nemanau, kad dauguma žmonių patikės jomis.

Ir iš tiesų po poros minučių pamačiau keletą grupių žmonių besiginčijančių su moterimis. Neatrėmusios minios puolimo, jos pasidavė ir paliko paplūdimį.

- Tai geriausia, ko galėtume tikėtis, - pasakiau Gaura Hari. – Žmonės mus užstoja ir apgina. Kaip pasikeitė laikai!

Buvau pavargęs, taigi atsisėdau ant smėlio ir leidau harinamos grupei tęsti. Sėdėdamas išgirdau pagyvenusį vyrą kalbantis su savo žmona.

- Pažvelk į šiuos kvailus žmones, - pasakė jis. – Jie visą dieną tiesiog dainuoja ir šoka, ir tai daro kasdien.

Jo žmona pakėlė akis nuo laikraščio.

- O, kad mums būtų taip pasisekę, - pasakė ji.

Vyras nudelbė akis ir nutilo.

Nors ilsėjausi dvidešimt minučių, netrukus pasivijau harinamos grupę. Tiek daug žmonių norėjo nusifotografuoti su jais, kad jie vargiai pajudėjo penkiasdešimt metrų.

Kai iš paplūdimio pasukome į pakrantės taką, jaunuolis priėjo prie bhakto vyro.

- Ar galėčiau pasiskolinti jūsų drabužius? – paklausė jis. – Stebėjau, kiek daug žmonių norėjo su jumis nusifotografuoti. Norėčiau apsirengti jūsų drabužiais ir imti mokestį iš žmonių, kuriems pozuosiu. Tai padės man susimokėti už mokslus koledže.

Beveik visą savaitę giedojome ir reklamavome festivalį paplūdimyje, galiausiai ta diena išaušo. Kadangi komanda buvo pavargusi, jai prireikė daug laiko pastatyti sceną ir palapines. Iš tikrųjų renginys prasidėjo vėlai. Įprastu atveju būčiau sudirgęs, tačiau supratęs, kad vaikinams teko pastatyti ir išardyti beveik penkiasdešimt festivalių iš eilės, nieko nepasakiau. Vietoj to pašlovinau juos. Jie buvo mūsų festivalių pagrindinė jėga, ir norėjau, kad jie tai žinotų.

Kai pradėjo rinktis žmonės, pamačiau mažą mergaitę, stovinčią šalia scenos ir verkiančią. Priėjau prie jos, o jos mama pasirodė esanti šalia.

- Ar kas nors nutiko? – paklausiau.

- Taip, - pasakė mama. – Mano dukra Agnieška verkia, nes ji nesitiki laimėti sario per šokių konkursą. Mes ateiname į jūsų festivalius jau ketvirti metai, bet ji nė karto nelaimėjo.

- Tada ne bėda, - pasakiau. – Tai paskutinis mūsų festivalis šiais metais, ir mums liko keletas sarių. Eime su manimi, ji galės sau išsirinkti sarį.

Paėmiau Agniešką už rankos ir kartu su mama, sekančia iš paskos, greitai nuėjome prie mados palapinės, ten Agnieška išsirinko gražų ir prabangų sarį.

- Jos geras skonis, - pasakė mama su šypsena.

Kai viena iš mūsų merginų aprengė ją sariu, man kilo kita mintis.

- Manau, tau reikia apyrankių prie šio sario, - pasakiau. Taigi nuėjome prie papuošalų palapinės, ten ji išsirinko keletą apyrankių, vėrinį ir žiedą. Taip pat jai daviau Krišnos lėlę, mažą marmurinį drambliuką, madingą kepurę ir mažą krepšelį viskam susidėti.

- Ačiū, pone, - pasakė ji, kai išėjome iš palapinės. – Tačiau ar nepateksite į bėdą?

Nusišypsojau.

- Ne, - atsakiau. – Aš esu organizatorius.

Agnieškos mama prasitarė norinti nusipirkti rankinę, taigi pasisiūliau nuvesti jos dukrą į indiško makiažo palapinę. Po keturiasdešimt penkių minučių Agnieška atrodė įspūdingai: jos veidas buvo papuoštas gopių taškeliais, o rankos – įvairiausiais raštais su chna.

Jos mama sugrįžo kartu su savo vyru ir dar viena pora. Pamatęs jos vyrą ir karto supratau, kad jis svarbi asmenybė; jis buvo prabangiai apsirengęs ir turėjo brangų laikrodį. Niekinančia veido išraiška jis išsitraukė piniginę.

- Kiek man tai kainuos? – paklausė jis.

- Nieko, pone, - atsakiau. – Tai mūsų dovana jūsų dukrelei.

- Už viską reikia mokėti, - pasakė jis. – Kokia suma?

- Tikrai nieko, - atsakiau. – Mums tiesiog patinka matyti ją laimingą.

- Na, tuomet..., - pradėjo jis kažką sakyti ir po to nutilo. Pažvelgė į taip nuostabiai aprengtą savo dukterį ir žodžiai užstrigo jam gerklėje. – Nepamiršiu to, pone, - tepasakė jis.

Tuomet jis pamojo Agnieškai.

- Eikš čia, eime, - pasakė jis. – Tuoj prasidės lėlių teatras.

Kai jie nuėjo, pasisukau į kitą porą.

- Atleiskite, - pasakiau. – Gal galėtumėte pasakyti, kas yra tas vyras?

Moteris nusišypsojo.

- Nepatikėtumėte mumis, jei pasakytume, - atsakė ji.

Jie nuskubėjo pasivyti savo draugų. „Viešpaties darbai paslaptingi, - pagalvojau. – Kad ir kas būtų tas vyras, vieną dieną kur nors jis atsimokės už paslaugą. Jis padės bhaktams apgindamas juos nuo priešininkų, parems svarbų mūsų projektą arba galbūt nuspręs mūsų naudai teisme. Kas žino?“

Vaikštinėdamas po festivalio vietą ėjau pro knygų palapinę, kai iš jos išbėgo vyras.

- Svami, - pasakė jis, - ar galėtumėte pasirašyti mano “Bhagavad-gitoje”?

Įrašiau trumpą palinkėjimą priekiniame lape.

- Ar esate anksčiau matęs Gitą? – paklausiau.

- O taip, - atsakė jis. – Nusipirkau Gitą pietų Lenkijoje 1992. Visuomet domėjausi filosofija, tačiau perskaitęs jūsų dvasinio mokytojo Gitos vertimą, suvokiau, kad nėra pasaulyje filosofijos, galinčios prilygti šiai.

- Ačiū, - atsakiau. – Ar kada nors lankėtės mūsų šventyklose?

- Ne, - atsakė jis.

- Ar bendraujate su bhaktais? – paklausiau.

- Ne, nebendrauju, - pasakė jis. – Tai tik antras kartas, kai susitinku jūsų žmones. Pirmasis buvo, kai nusipirkau knygą. O ši yra draugui.

- Nebuvote susitikęs mūsų nuo 1992? – paklausiau.

- Teisingai, - atsakė jis. – Tikrai apsidžiaugiau, kai šiandien paplūdimyje gavau kvietimą į festivalį.

- O kaip užsidirbate pragyvenimui? – paklausiau.

- Pagal specialybę esu menininkas, - atsakė jis. – Ir du kartus per savaitę mokau Gitos savo namuose Vokietijoje. Tai darau nuo 1993. Savo paskaitose visuomet pabrėžiu, kad Krišna yra aukščiausiasis ir kad kiti dvasiniai keliai, tokie kaip joga, gjana ir brahmano suvokimas yra žemesni už bhakti.

- Aš sužavėtas, - pasakiau.

- Tačiau žinote, - pasakė jis, - vienintelė priežastis, dėl ko manęs niekas nenurungė filosofiniuose debatuose yra ta, kad aš moku Prabhupados Gitą atmintinai. Tai tobula filosofija.

Kai tik baigėme pokalbį, priėjo pagyvenęs vyras.

- Jau dešimt metų gyvenu šalimais, kitoje gatvėje, - pasakė jis. – Kiekvieną vasarą rengiate čia savo festivalius, ir aš girdžiu tą pačią dainą, Harė Krišna, jau dešimtmetį. Manau, tai paveikė mane, taigi norėčiau paklausti, ką tai reiškia ir kas tai per festivalis. Gal galėtumėte mane pavedžioti po festivalio vietą?

- Su malonumu, - atsakiau.

Parodęs jam keletą palapinių ir parodų, nusivedžiau jį prie pagrindinės scenos. Tribhuvanešvara das, mūsų vakaro vedėjas, pakvietė visus vaikus iš auditorijos ant scenos ir mokino dainelių apie Krišną. Tai viena iš populiariausių festivalio programų. Suskaičiavau penkiasdešimt keturis vaikus ant scenos. Labai jaudina akimirka, kai jis klausia vaikų apie festivalį.

Svečiui ir man stebint, Tribhuvanešvara pasisuko į devynerių metų berniuką.

- Kas tau labiausiai patiko festivalyje? – paklausė jis.

- Lėlių teatras, - atsakė berniukas.

Tada jis pasisuko į mažąją berniuko seserį.

- O tau? – paklausė jis. – Kas tau labiausiai patiko?

- Šokiai, - atsakė ji.

Tuomet jis pasisuko į ketverių metų mergaitę.

- O ką tu pasakysi? – paklausė jis. – Kas tau patiko?

- Nežinau, - atsakė ji, - bet mano močiutė nori susigrąžinti savo pinigus.

Auditorija prapliupo kvatoti.

Atrodė, lyg horizonte kauptųsi audros debesys, taigi Tribhuvanešvara pasisuko į šešerių metų berniuką.

- Kaip manai, ar lis per festivalį? – paklausė jis.

- Ne, - atsakė berniukas. – Nesijaudinkite. Tai nakties debesys.

Galiausiai jis pasakė vaikams, kad dainuos finalinę dainelę apie Krišną. Tuomet jis pasisuko penkerių metų mergaitę.

- Ar žinai, ką reiškią finalas? – paklausė jis.

- Taip, - atsakė mergaitė. – Finalas reiškia, kad turite išeiti iš zoologijos sodo prieš sutemas. Priešingu atveju žvėrys išlįs iš narvų ir jus suės.

Vėl auditorija prapliupo kvatoti.

Nors vaikų programa paprasta ir nerežisuota, ji lemia festivalio sėkmę. Jei vaikams patinka programa, ji patinka ir jų tėvams. Tai atliepia Šrilos Prabhupados prašymui: „sugalvokite naujų būdų skleisti Krišnos sąmonės judėjimą“.

Kai vakaras artėjo į pabaigą pastebėjau, kad daug bhaktų vos sulaiko ašaras. Vyrai, moterys, vaikai – visi suvokė tą patį: tai, ką mėgome labiausiai, baigiasi.

Tiek daug mėnesių džiaugsmingai gyvenome dalindamiesi Krišnos sąmone, kad bhaktams buvo sunku sulaikyti savo emocijas. Vieną akimirką mano akys taip pat prisipildė ašarų, tad aš atsistojau scenos šešėlyje, kad niekas manęs nepastebėtų.

Visi trys šimtai bhaktų tarnavo įvairiais būdais, siekdami pateikti Krišnos sąmonę šimtams ir tūkstančiams žmonių, kurie vertino Krišnos sąmonę įvairiausiais būdais: suaugusiems patiko kultūrinė programa; jaunimui – Bhagavad-gitos spektaklis, kovos menai ir jogos užsiėmimai; vaikai džiaugėsi indiška apranga, gopių taškeliais ant veido bei lėlių teatru. Ir visi be išimties gyrė prasadą.

Galiausiai atėjo laikas paskaitai. Bijodamas, kad man gali prasiveržti emocijos, kalbėjau trumpai ir pakviečiau bhaktus paskutiniam kirtanui. Tuoj pat visi vaikai atbėgo į scenos priekį šokti, mergaitės tikėjosi laimėti sarį. Kai pamačiau mažąją Agniešką su sariu, švytinčiu veidu ir šypsena nuo ausies iki ausies, pamojavau ir ji man taip pat pamojavo. Netoliese pirmoje eilėje sėdėjo jos tėvas. Kai mūsų akys susitiko, jis linktelėjo ir nusišypsojo.

„Nors iki šios popietės mes niekada nebuvome susitikę, - pagalvojau, - dabar esame susieti tvirtu meilės ryšiu, kuris be abejonės vieną gražią dieną pasireikš nuostabiausiu būdu. Ar gi ne stebuklinga Krišnos sąmonė?“

Kai pradėjau kirtaną, mačiau šešis šimtus žmonių vis dar sėdinčių auditorijoje. Vos galėjau susivaldyti, tad pirmas dešimt minučių buvau užsimerkęs. Kai atsimerkiau, nustebau, kad tiek daug tėvų atsistojo nuo suoliukų ir prisijungė prie kirtano. Anksčiau tai niekada nebuvo nutikę. Žiūrėdamas į minią staiga suvokiau, kad būtent šioje vietoje prieš šešiolika metų mes surengėme savo pirmąjį festivalį po atviru dangumi.

1993 metų vasarą su harinama išėjome į Kolobžego paplūdimį reklamuoti programos salėje. Grįžtant iš paplūdimio sustojome pakrantės take, toje vietoje, kurioje dabar giedame, ten susirinko keturių šimtų žmonių minia. Mes spontaniškai parodėme spektaklį Ramajana, bharata-natjam šokį, buvo ir paskaita, o po to dalinome saldumynus. Minia norėjo dar, taigi kirtaną tęsėme iki tamsos. Kai grįžome atgal į bazę, nusprendžiau rengti programas po atviru dangumi. Į kitą festivalį netoliese esančio miesto parke sutraukėme trijų tūkstančių žmonių minią.

Spoksodamas į vietą, kurioje gimė mūsų festivalis, nustebęs pagalvojau, kaip stipriai jis pasikeitė, kaip viskas išsiplėtė – daug labiau, nei galėjau įsivaizduoti. Tačiau vienas dalykas išliko tas pats, tai buvo žmonės. Nuo pat pradžių jie rodė didžiulį susidomėjimą jau dvidešimt metų būriais plūsdami į festivalį. Be jų mūsų festivaliai neturėtų prasmės. Kai dainavau paskutinį maha-mantros priedainį, mintyse nusilenkiau savo dvasiniam mokytojui, praeities ačarjoms,

šventiesiems vardams ir turo bhaktams. Ir kiekvienai sielai, atėjusiai į mūsų renginį.

Kai kirtanas baigėsi, niekas nepajudėjo ir neištarė nei žodžio. Mūsų festivaliai – mūsų gyvenimas ir siela – baigėsi. Mus visus pervėrė ta pati mintis: turėsime laukti ištisus metus, kol vėl išgirsime, kaip Baltijos pajūryje aidi malonus šventųjų vardų skambesys.

Kai tylėdami važiavome autobusais atgal, suvokiau: „Panašiai turėjo atrodyti pasaulis, kai iš jo pasitraukė Viešpats Čaitanja ir šventųjų vardų giedojimas nuščiuvo. Esame palaiminti, kad patiriame šias emocijas. Nors mūsų atsidavimas nesubrendęs, šie sentimentai veda mus teisinga kryptimi“.

abhivyakto yatra druta kanakagauro harirabhun
mahimna tasyaiva pranayarasamagnam jagadabhut
abhuduccairuccaistumulahari sankirtana vidhih
sa kalah kim bhuyo'pyahaha parivartteta madhurah

„Kai tviskantis tarsi lydytas auksas Šri Gaura Hari pasidarė nematomas šiame pasaulyje, Jis įkvėpė visą visatą panirti į meilės būseną Šri Krišnai. Tada dienos įsakymas buvo išaukštintas šventųjų Viešpaties vardų audringas giedojimas. Deja! Ar kada nors sugrįš tos dienos?“

[Prabhodhananda Sarasvatis, Šri Čaitanja Čandramrita, 139 posmas]